

Другий тур ІХ Української олімпіади з лінгвістики

29 січня 2022 р.

Старші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

Пояснювати, як саме ви знайшли описаний вами набір закономірностей, або «математично» його обґрунтовувати не потрібно:

- *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс *X*-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до слова префікса *X*-»;
- *краще*: «у даній мові форма множини утворюється додаванням до слова префікса *X*-».

1. Русинська мова

Данило Мисак

Нижче наведено кілька слів русинської мови разом із перекладами:

Русинська	Українська
амстердамський	амстердамський
арабський	арабський
богословський	богословський
земельний	земельний
карпатський	карпатський
колонізаторський	колонізаторський
купельний	купельний
лідерський	лідерський

Русинська	Українська
мобільний	мобільний
мозольний	мозольний
монопольний	монопольний
неандертальський	неандертальський
посольський	посольський
сіамський	сіамський
стабільний	стабільний
ужгородський	ужгородський

Завдання. Перекладіть русинською мовою такі слова:

баронський безвольний братський варшавський вікторіанський
канадський моментальний папський перський реальний

Примітка. Русинська мова (або, на думку деяких лінгвістів, русинські діалекти української мови) — набір східнослов'янських діалектів, якими розмовляють кілька десятків тисяч осіб у Словаччині, Сербії, Польщі, Україні, Хорватії, Угорщині та Чехії. У задачі використано діалект Пряшівщини (Словаччина).

Купелі — води для купання.

2. Кай́ова-апа́чі

Таміла Краштан

Нижче подано ситуації та дієслівні форми мови кайова-апачі (у спрощеному записі), якими можна описати ці ситуації:

Ситуація	Слово
Він відносить палицю.	yidiciis
Він поніс чоловіка.	yideescii
Він відносить ковдру.	yidilcoos
Він поніс печінку.	yidees?aa
Він відносить цигарку.	yidiciis
Він поніс ковдру.	yideescoos
Він поніс вошу.	yideescii
Він відносить жінку.	yidilcees

Ситуація	Слово
Він поніс камінь.	yidees?aa
Він поніс рукавичку.	yideescoos
Він поніс немовля.	yideescii
Він поніс голову буйвола.	yidees?aa
Він відносить сторінку з книги.	yidilcoos
Він відносить лук.	yidiciis
Він відносить вошу.	yidilcees

Крім того, деякі подібні ситуації можуть описувати ще й слова **yidi?aas** та **yideeskxa**.

Завдання. Наведіть дієслівні форми мови кайова-апачі, якими можна описати такі ситуації:

№	Ситуація
1	Він відносить камінь.
2	Він поніс цигарку.
3	Він відносить чоловіка.
4	Він поніс сторінку з книги.
5	Він відносить колоду (деревину).

№	Ситуація
6	Він відносить серце.
7	Він поніс Койота.
8	Він поніс сагайдак.
9	Він відносить рушник.
10	Він поніс горщик.

Примітка. Кай́ова-апа́чі належить до сім'ї на-дене́. Цією мовою розмовляли на півдні США; останній її носій помер 2008 року.

Символ ? позначає особливий звук мови кайова-апачі.

Койот — міфічна істота в індіанському фольклорі.

Сагайдак — сумка, чохол для стріл.

Подано речення мовою невервер та їхні переклади українською:

- 1 **Ina nijavi.**
Я чхав.
- 2 **Ina, nibbwas narikkan.**
Я і кабан їли.
- 3 **Iokh, nibisbokh karidrus.**
Ти і пацюк човгали.
- 4 **Ei ivorvor.**
Він сидів.
- 5 **Iokh, lebblat itl katsav.**
Ти і три курки танцювали.
- 6 **Nimokhmokh ijovas, buluk, nibbwas ivas atjal.**
Дев'ять жінок, корова і чотири кабани хворіли.
- 7 **Ina nirrav.**
Я сміявся.
- 8 **Ina, iokh, neman itl nitidrus.**
Я, ти і три птахи човгали.
- 9 **Buluk ilim atikkan.**
П'ять корів їли.
- 10 **Ina, niterikh narjov.**
Я і дитина кашляли.

Завдання 1. Перекладіть українською:

- 11 **Ina nidrus.**
- 12 **Nibbwas ijotl, neman ijos atjov.**
- 13 **Nibisbokh iru arjavi.**
- 14 **Ina, iokh nirjal.**
- 15 **Ina, iokh, niterikh ilim nitvorvor.**

Завдання 2. Перекладіть мовою невервер:

- 16 Він і курка їли.
- 17 Ти і сім дітей сміялися.
- 18 Я, шість жінок і корова танцювали.

Завдання 3. Спробуйте перекласти українською такі речення:

19 Iokh kukkan.

20 Nimokhmokh iskham irrav.

Завдання 4. Більшість речень мовою невервер у цій задачі можна перефразувати з використанням того чи іншого слова з такого списку: **adr, igam, igit, inam**. Що означає кожне з цих слів?

Примітка. Мова невервер належить до австронезійської мовної родини. Нею розмовляють близько п'ятисот осіб на архіпелазі Вануату на схід від Австралії.

4. Китайська мова

Данило Мисак

Для укладання словників китайської мови використовують кілька стандартних способів впорядкування словникових статей. Відповідно до одного з цих способів, подані нижче символи китайської системи письма буде розташовано в словнику в такому порядку:

丐 三 卅 高 圪 先 在 正 步

Завдання. Розташуйте в тому порядку, в якому вони опинилися б у словнику, такі символи:

劝 蹟 芥 么 牲 尢 乂 天 劣 尪